

– Här i huset gick jag i söndagsskola, säger Gunnar André, som har många barndomsminnen från Lida gård. Villen flyttades i slutet av 1930-talet för att fungera som mangårdsbyggnad vid Färgargården.

Foto: BJORN LARSSON

Mangårdsbyggnaden vid Lida ett par år innan den monterades ned och flyttades till Färgargården. Lida gränsade mot gårdar som Ljura, Wallby och Smedby och hade åkrar som sträckte sig till Dagsbergsvägen. Bilden ur Stadsarkivets samlingar.

Lida under uppförandet vid Färgargården 1938. Bilden ur Stadsarkivets samlingar.

FÄRGARGÅRDEN

– med anor från Lida

Idag, lördag, arrangerar gatu- och parkkontoret en stor skördfest och höstmärnad vid Färgargården. Och det vid en miljö som skapades i början av 1930-talet.

Då hade tanken väckts på riksplanet angående ett färgeritekniskt museum. Valet föll på Norrköping, en de ledande textilstäderna i landet.

Museet placerades med ett naturskönt läge invid Strömmen, vid den gamla lasarettsparken nedanför Strömbacken, och fick namnet Färgargården.

De olika byggnaderna fick hämtas från olika håll i landet. Men när det gällde den vackra mangårdsbyggnaden, behövde de ansvariga inte ens leta utanför Norrköping.

Vid Lida kulle i dagens Smedby fann de vad man sökte efter.

– Lida gård var ett gammalt ställe, säger Gunnar André, som har egna barndomsminnen från Färgargårdens mangårdsbyggnad.

– Gården finns med på gamla kartor från slutet av 1600-talet.

Gunnar André gick bland annat i söndagsskola vid Lida gård i början av 1930-talet.

Då hyrde Adelfiakyrkan gården av Svalöfsbolaget, som i sin tur arrenderade Lida av Norrköpings stad.

Gården hade i sin tur kommit i stadens ägo 1901.

Lida gränsade mot gårdar som Wallby, Ljura och Smedby och hade åkrar som sträckte sig mot Dagsbergsvägen. Till ägorna hörde även de mindre gårdarna Stora och Lilla Lidaberg, Lindesberg och Lida Grendjärstorp. Mot Vallby utgjorde Ljura bäcken en naturlig avgränsning.

Visning av Färgargården i början av 1930-talet. Herrarna på bilden studerar vattenrännan som gick till stampen.

Att Lida var gammalt visade sig när mangårdsbyggnaden flyttades till sin plats vid Färgargården. Då upptäcktes att huskroppen hade flyttats vid två tidigare tillfällen.

Lida nämns för övrigt i vissa historiska sammanhang som en mötesplats för den gryende arbetarrörelsen i slutet på 1800-talet.

– Egentligen bestod Lida av två större byggnader, säger Gunnar André.

– Det ena var en träbyggnad som förmod-

ligen var ännu äldre. Själva mangårdsbyggnaden var rappid på den tiden, men utbyggnaden på framsidan var i trä, precis som idag.

I november 1937 påbörjades arbetet med att plocka ned Lida, bjälke för bjälke och bräda för bräda.

Den 1 juli året därpå var installation vid det nya museet avslutad.

bakom museet vid Strömmen stod Svenska Färgeritekniska Riksförbundet och till

Från samma visning. Färgaren, vid namn Thelaus, hänger upp ett färgat ullgarn.

museidirektör utsågs grosshandlaren Emil Skiöld, som drev färgeri vid Bergsbrogården vid Västgötegatan.

Att samla in föremål och välja ut byggnader som kunde belysa färgerihantverkets långa historia var en ganska stor apparat.

Här utträttade intendenten Nils-Gustaf Skiöld ett gediget arbete, vilket bland annat innebar en mängd resor för att hitta det rätta, historiska materialet.

Där ingick givetvis ett färgeri, en stamp och ett presshus. Dessutom en stallänga, ett

butikshus, ett lusthus och den aktuella mangårdsbyggnaden.

Färgerbyggnaden flyttades från Dala-Floda och stampen hittade Nils-Gustaf Skiöld i Gagnef i Dalarna.

I stallängan placerade för övrigt den uppstoppade hästen Pelle.

Det lusthus som återfinns vid Färgargården flyttades från den Ebersteinska tomtens Trädgårdsgatan i Norrköping.

Till färgerimuseet knöts senare en "mäster", en färgare vid namn C J Wirén, färger-

Färgargården 1946. Färgeriförmannen vid Drags fabriker, C J Wirén, fungerade som mästare vid friluftsmuseet Färgargården.

iförman vid Drags fabriker, som visade hantverket från grunden.

Färgargården överlämnades 1970 av Färgeritekniska Riksförbundet som en gåva till Norrköpings stad. För skötseln svarar idag Stadsarkivet.

Källa: Kulör i Träff – minnesskrift vid invigningen av Färgargården i maj 1939, samt andra handlingar vid Stadsarkivet.

LASSE SÖDERGREN